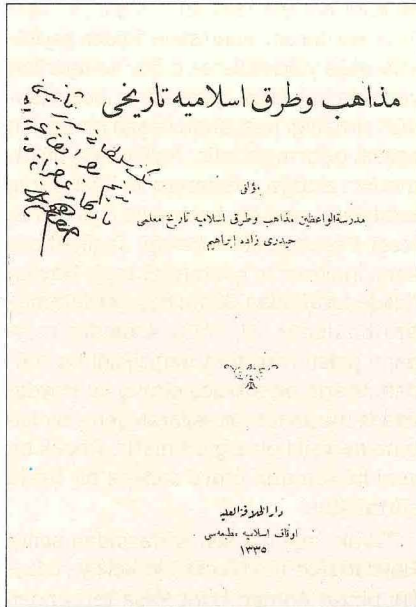

yapılmıştır. "Erdem ve kültürüyle gerçek-ten gözleri ve gönülleri dolduran Haydarîzâde'nin konuşmaları teselli verici idi" kayıtları, paşanın olumlu izlenimleri arasında yer almakla beraber (*Feryadım*, II, 124-125) İslâm âlemiyle irtibatın canlandırılması ve Ankara hükümetiyle uzlaşmaya aracılık etmesi, dolayısıyla hilâfetin korunmasını sağlayacak teşebbüslerde bulunulması hususunda kendisinden umduğu yardımları göremediğine dair olan hayal kırıklığını da dile getirmiştir (*a.g.e.*, II, 226).

Damad Ferid Paşa hükümetlerinin Anadolu'daki milliyetçi harekâta karşı olan icraatını özellikle padişahın şahsının sakınılması noktasında tenkit ettiği anlaşılan Haydarîzâde, huzurda bulunduğu bir sırada İstanbul'daki askerle Anadolu'daki askerin birleşmiş olduğunu ifade ederek eski sadrazamların padişah uğruna kendilerini feda ettiklerini, şimdiki padişahın ise sadrazam uğruna kendisini feda etmekte olduğunu söylemekten çekinmemiştir (İbnülemin, XIII, 2071). Ferid Paşa'nın ayrılması üzerine kurulan ve Kuva-yi Milliye ile uzlaşmaya önem vererek Ankara hükümetiyle irtibata geçecek olan Ali Rızâ Paşa kabinesinde meşihat makamını tekrar elde etmesi bu yoldaki siyasî davranışının bir sonucu olmalıdır.

Haydarîzâde İbrâhim Efendi'nin *Mezâhib ve Turuk-ı İslâmiyye Târîhi* adlı eserinin üzerinde ithafı bulunan iç kapağı (İstanbul 1335)

Sâlih Paşa'nın kuracağı hükümette meşihat makamının kimin tarafından doldurulacağı hususu bir müddet askıda kalmış ve Haydarîzâde'nin adaylığı başlangıçta Vahdeddin'in kendisine infiali sebebiyle söz konusu olmamıştır. Bu infialin, Haydarîzâde'nin telif ettiği *Mezâhib ve Turuk-ı İslâmiyye Târîhi* adlı eserini Ali Rızâ Paşa hükümetinde şeyhülislâm iken, padişah ve veliahda takdim ettiği nüshaların bir yanlışlık eseri olarak değişmesinden ve veliahda takdim edilen nüshanın Vahdeddin'in eline geçmiş olmasından, bu nüshadaki ithaf cümlelerinde padişahlara mahsus tâbirlerin kullanılmasından ve veliahdın tahta çıkacağı günü, devlet ve milleti selâmete erdirecek mutlu bir gün olarak telakki ettiğine dair kayıtlardan kaynaklandığı anlaşılmaktadır (Türk-geldi, s. 255-256). Haydarîzâde, Mâbeyn'e birçok defa telefon açıp adaylığının âkıbetini sormakla geçen sıkıntılı bekleyişleri neticesinde, "Aramızda bir macera oldu" diyen ve şahsî infialini siyasî işlere karıştırmak istemediğini beyan eden Vahdeddin'in izin vermesiyle Sâlih Paşa kabinesine dahil olabildiği.

Arapça ve Farsça bilen Haydarîzâde'nin, dinî meselelerden ziyade siyasetle ilgilenilen son dönemin ağır gelişmeleri içinde şeyhülislâm olarak katıldığı hükümetlerde belirli bir kesimin kimliğini taşıyarak ağırlığını hissettirdiği, olup bitenlere "ümmü'l-havâdis" (*a.g.e.*, s. 262) unvanıyla anılacak kadar vâkıf olduğu anlaşılmaktadır.

Amerika'daki içki yasağı dolayısıyla bu hususta İslâm dininin emirlerini anlamak için gelen Amerikalı bir gazetecinin İbrâhim Efendi ile yaptığı mülâkâtın tercümesi *Cerîde-i İlmiyye*'de neşredilmiştir ([Rebûlevvel 1338], s. 1619-1622). *Mezâhib ve Turuk-ı İslâmiyye Târîhi* adlı küçük eseri ise Evkâf-ı İslâmiyye Matbaası'nda basılmış (İstanbul 1335), ayrıca Rekin Ertem tarafından sadeleştirilerek *İslâm Mezhepleri ve Tarikatları Tarihi* adıyla yayımlanmıştır (İstanbul 1981). İslâm'da itikadî ve fikhî mezhepler, bunların ortaya çıkış sebepleri, nübüvvet ve bid'at konularının ele alındığı eser, müellifin Medresetü'l-vâizîn'de bu isim altında okuttuğu ders notları mahiyetindedir. Hilâfetin Osmanlı hânedanı eliinde olmasının şer'an sıhhatinin her türlü şüphe ve tereddüitten uzak olduğuna dair ortaya koyduğu kanaat (s. 31-32) ve bunun Osmanlı Devleti'nin dağılması sürecinin etkili bir silâhı olarak kullanılmaya çalışıldığı devrin güncel gelişmeleri esnasında

dile getirilmekte olması, buhranlı yıllarda mezhep tefrikalarının sakıncalarını vurgulaması ve özellikle Osmanlı hilâfetini bu anlamda takviye etme amacını gütmesi fikrî dünyasının mahiyetini göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

Haydarîzâde'nin *Rüyâ* (İstanbul 1329), *Terkîb-i Bend* (İstanbul 1330) ve *Irak Ordusuna Hitab* (İstanbul 1335) adlarını taşıyan küçük hacimli manzum eserleri basılmıştır. *Rüyâ*'da, son yüzyılda büyük gelişme gösteren Batı dünyası karşısında gerileyen İslâm âleminin içinde bulunduğu zafiyeti anlatan ve aynı konuyu *Terkîb-i Bend*'de de ele alan Haydarîzâde, *Irak Ordusuna Hitab* adlı eserinde Bağdat'ın eski ihtişamına, bir Osmanlı eyaleti olarak Irak'ın gösterdiği parlak gelişmeye ve bölgenin İngiliz işgaline uğramasına temas ettikten sonra Osmanlı halifesinin Irak halkına ve Osmanlı ordusuna yaptığı hitabını duygulu mısralarla ifade eder.

BİBLİYOGRAFYA :

İstanbul Şer'iyye Sicilleri Arşivi, Ulemâ Dosyaları, nr. 2029; İstanbul Şer'iyye Sicilleri Arşivi, *Ulemâ Sicil Defteri*, I, 404; İbnülemin, *Son Sadrazamlar*, XI, 1717, 1721, 1723, 1727; XIII, 2041, 2071; XIV, 2111, 2123; Ali Fuat Türkogeldi, *Görüp İştittiklerim*, Ankara 1951, s. 163-165, 180, 249, 255-258, 262; Danişmend, *Kronoloji*², s. 163-164, nr. 176, 177, 181, 182; Sadık Albayrak, *Son Devir Osmanlı Ulemâsi*, İstanbul 1980, II, 169-172; Ahmet İzzet Paşa, *Feryadım*, İstanbul 1993, II, 45, 63, 124-125, 129, 226, 319; Metin Ayışığı, *Mareşal Ahmed İzzet Paşa. Askerî ve Siyâsî Hayatı*, Ankara 1997, s. 199; Sina Akşin, *İstanbul Hükümetleri ve Milli Mücadele*, Ankara 1998, I, 78-79, 145, 148, 172, 301-302, 383-384, 537; II, 173, 217, 297, 353, 381, 436; "Şeyhülislâm Efendi Hazretleriyle Mühim Bir Mülâkât", *Cerîde-i İlmiyye*, V/51, İstanbul 1338, s. 1619-1623; "İbrahim Efendi, Haydarî-zâde", *TA*, XIX, 505.

MEHMET İPŞİRLİ – KEMAL BEYDİLLİ

İBRÂHİM EFENDİ, Kuşadalı

(bk. KUŞADALI İBRÂHİM EFENDİ).

İBRÂHİM EFENDİ, Olanlar Şeyhi

(ö. 1065/1655)

Mutasavvîf - şair.

1000 (1591-92) yılında, bugün Bulgaristan sınırları içinde kalan Köstendil livâsına bağlı Eğridere'de doğdu. "Dil-i Dâna Kaside"nde Melâmî-Hamzavî kutbu İdrîs-i Muhtefî ile (ö. 1024/1615) on beş yaşında iken görüşüğünü belirttiğine göre 1015 (1606) tarihinden önce İstanbul'a gelmiş ve bu yıllarda İdrîs-i Muhtefî'nin "kalbe

bakıcısı" Lâmekânî Hüseyin Efendi vasıtasıyla Hamzavîliğe intisap etmiş olmalıdır. Yirmi yaşında kaleme aldığı *Vahdetnâme*'sini Lâmekânî Hüseyin Efendi'nin verdiği ilhamla yazdığını söylemesi de bu görüşü teyit etmektedir. İbrâhim Efendi, aynı yıllarda Halvetî şeyhi Hakîkizâde Osman Efendi'ye de intisap ederek seyri sülûkünü tamamladı ve Aksaray'daki Gavsî Tekkesi'ne şeyh olarak tayin edildi. Lakabına izâfetle daha sonra Olanlar Tekkesi diye anılan bu tekkede kısa zamanda büyük bir şöhret kazandı ve ölümüne kadar tekkenin şeyhlik makamında bulundu. 22 Rebîülâhîr 1065 (1 Mart 1655) tarihinde vefat eden İbrâhim Efendi tekkesinin hazîresine defnedildi. Cerrahpaşa'dan Aksaray'a giden yolun sağında, bugün yerinde Ziraat Bankası'nın bulunduğu tekke 1957'de yolun genişletilmesi sırasında yıkılmış, İbrâhim Efendi'nin türbesi Murad Paşa Camii'nin avlusuna nakledilmiştir.

İbrâhim Efendi "oğlanlar şeyhi" lakabıyla anılmasının sebebini anlatırken, altı yedi yaşlarında bulunduğu sırada Sârbân Ahmed'in dervişi olan dedesi Taptap Şah Ali'nin kendisine mürşidinin ilâhilerini ezberlettiğini, bir gün, "Varımı ol Hakk'a verdim hânûmânım kalmadı" mısraını okuyunca, "Acaba kendilerinin varı var mı?" dediğini, bunun üzerine, "Bu oğlanlık şeyhtir" diyen dedesinin bu olaydan sonra kendisini "oğlan şeyh" diye sevmeye başladığını söyler (Sun'ullah Gaybî, *Sohbetnâme*, vr. 39^b). Müstakimzâde ve ondan naklen Mehmed Tefvik, çok küçük yaşta çocuklara biat verdiği için İbrâhim Efendi'ye "oğlanlar şeyhi", diğer kaynaklar ise lakabın veriliş sebebinden söz etmeksizin "oğlan şeyhi" denildiğini, tekkesine halkın her kesiminin büyük rağbet gösterdiğini, ulemâ ve vüzerânın rağbetinden halkın içeriye girmeye imkân bulamadığını belirtir (Şeyhî, s. 621; Uşşâkizâde İbrâhim, vr. 398^a). Mutasavvıflar, yanlış anlaşılmayı önlemek için ona "olanlar şeyhi" demeyi tercih etmişlerdir.

İbrâhim Efendi ile görüşüğünü söyleyen *Hediyetü'l-ihvân* müellifi Şeyh Mehmed Nazmi Efendi, IV. Murad'ın siyasi sebeplerle bazı meşhur şeyhleri öldürttüğünü, İbrâhim Efendi'nin de öldürülmesini emrettiğini, fakat onun padişaha yakınlığı olan Aziz Mahmud Hüdâyî'ye sığınarak uzun süre yanında saklandığını ve halife tayin edildiğini kaydeder. Müstakimzâde, *Risâle-i Melâmiyye-i Şüttâriyye*'de İbrâhim Efendi'yi sadece Lâmekânî Hüseyin Efendi'ye müntesip gösterirken *Mecelletü'n-nisâb*'da Ha-

kîkizâde Osman, Abdülâhad Nûri ve Hâşimî Osman'dan hilâfet aldığını kaydeder. Yirmi üç yaşında iken yazdığı *Müfid ü Muhtasar* adlı eserinde, "Her güruhtan hem mülakkan hem mücâz olmuşuz" diyerek dokuz tarikattan irşada yetkili olduğunu söyleyen İbrâhim Efendi, Lâmekânî Hüseyin Efendi'den bu dokuz tarikatın zübdesi ve serçeşmesi diye bahseder. Onun mensup olduğu ve görüşlerini temsil ettiği asıl tarikat, Lâmekânî'nin kalbe bakıcı olarak görev yaptığı Hamzavîlik, diğer adıyla Bayramî Melâmîliği'dir. Ancak İbrâhim Efendi, gerek diğer tarikatlardan farklı bir tasavvuf anlayışına sahip olmaları, gerekse devletin resmî-Sünnî ideolojisine aykırı görüşler taşımaları dolayısıyla bu tarikat mensupları takibat altında tutulduğu için zâhîren Halvetî şeyhi olarak faaliyet göstermiştir.

Tarikat silsilesini Sârbân Ahmed'in dervişi olan dedesi vasıtasıyla İsmâil Ma'sûkî, Pîr Ali Aksarâyî, Dede Ömer Sikkîni şeklinde yürüterek Hacı Bayrâm-ı Velî'ye ulaştıran İbrâhim Efendi, Hamzavî-Melâmî büyüklerine bağlılığını eserlerinin birçok yerinde ifade etmiş, İdrîs-i Muhteffî'den sonra kutbiyyet makamına geçen Hacı Kabâyî Efendi ve Sütçü Beşir Ağa'ya da bağlılığını sürdürmüştür. Mehmed Nazmi Efendi, onun hayatının son yıllarında Abdülâhad Nûri'ye intisap ettiğini söyler. Abdülâhad Nûri'yi metheden bir manzumesi bulunmaktaysa da ölümüne kadar yanında bulunan Sun'ullah Gaybî böyle bir olaydan bahsetmemektedir. Nazmi Efendi'nin bu rivayeti kendi şeyhini yüceltme gayretinden kaynaklanmış olmalıdır.

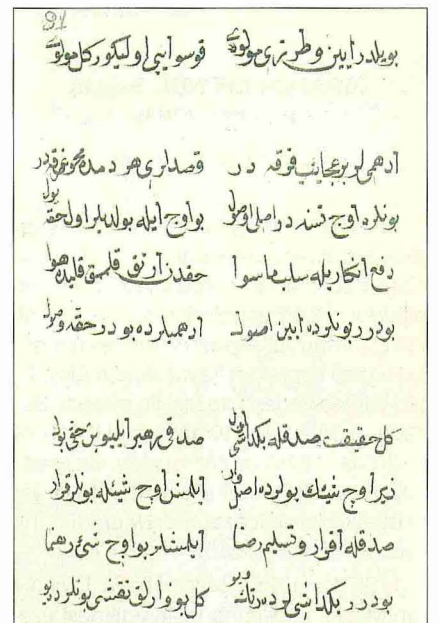
Uşşâkizâde Hasib, halkın bir kısmının İbrâhim Efendi'yi sapık bir mutasavvıf olarak gördüğünü, bir kısmının ise büyük bir şahsiyet olduğuna inandığını kaydederek Nazmi Efendi'nin ikinci görüşe katıldığını belirtir. Nazmi Efendi de onun hakkında "ikinci Muhyiddin İbnü'l-Arabî" ifadesini kullanır (*Hediyetü'l-ihvân*, vr. 122^a). İbrâhim Efendi, XIX. yüzyılda kaleme alınan *İzâhu'l-esrâr* adlı müellifi bilmeyen bir eserde Hurûfî, kâfir ve mühlid olmakla suçlanmış, Rıza Tefvik de onun Hurûfî olduğunu iddia etmiş, Abdülbaki Gölpınarlı ise Şîa'ya mütemayil bulunduğunu ispata çalışmıştır.

"Şer'-i şerîfe kemal mertebe riayet oluna" diyen (Sun'ullah Gaybî, *Sohbetnâme*, vr. 2^a) ve sözlerinin İbnü'l-Arabî ve Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî kulağıyla dinlenilmesini isteyen İbrâhim Efendi, vahdet-i vücûdu ve Hamzavîliğin bütün görüşlerini

benimsemiş güçlü bir mutasavvıf şairdir. Ancak diğer tarikatlara "tarîk-i berzahiyye" diyerek tarikat çevrelerinin hiçbir mezhebe bağlı olmadığını, Ebû Hanîfe'nin "dinin önün art eylediğini", velâyetin nübüvvetten üstün olduğunu söylemesi ve benzeri fikirleri ulemânın tepkisini çekmiş olmalıdır. Eserleri üzerinde henüz yeterince inceleme yapılmaması onun hakkında farklı kanaatlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. 1059 (1649) yılından ölümüne kadar yanında bulunan Sun'ullah Gaybî'nin İbrâhim Efendi'nin sözlerini kaydederek meydana getirdiği *Sohbetnâme* adlı eser onun düşünceleri için başvurulması gereken temel kaynaktır.

Eserleri. 1. *Divan*. On üç büyük kaside ile bir kısmı hece vezniyle yazılmış ilâhilerden meydana gelen eserin İstanbul kütüphanelerinde mevcut on beş kadar nüshası içinde en mükemmeli İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'ndedir (TY, nr. 333). Vahdet-i vücûdun Türkçe'de en iyi anlatımı olan 294 beyitlik "Dil-i Dâñ Kaside" ile tasavvuf tariflerini ihtiva eden manzumesi meşhurdur. Tasavvufun en çetin meselelerini çok başarılı bir şekilde ifade eden İbrâhim Efendi'nin hece vezniyle yazdığı sayısı yirmi beş bulan ilâhileri Türk tasavvuf şiirinin en güzel örnekleri arasında yer alır. 2. *Vahdetnâme* (Ta-

Olanlar Şeyhi İbrâhim Efendi'nin *Müfid ü Muhtasar* adlı eserinden bir sayfa (Süleymaniye Ktp., Karaçebezade Hüsameddin, nr. 354/2, vr. 91^a)

İBRÂHİM EFENDİ, Olanlar Şeyhi

savvufnâme). 1020'de (1611), yirmi yaşında iken Lâmekânî Hüseyin Efendi'nin mânevî işaretleriyle yazdığını bildirdiği eser şairin bu yaşta yüksek bir irfan seviyesine ulaştığını göstermektedir. On iki bölümden ve yaklaşık 1250 beyitten meydana gelen, tasavvuf ve bilhassa melâmât âdâbının anlatıldığı mesnevi tarzındaki eser genellikle divan nüshalarıyla aynı cilt içinde bulunur. 3. *Müfîd ü Muhtasar*. 1023 (1614) yılında telif edilen 1115 beyitlik eser, İbrâhim Efendi'nin diğer tarikatlarla münasebetlerini ortaya koyması bakımından önemlidir (Süleymaniye Ktp., Karaçebebîzâde Hüsâmeddin, nr. 354/2; İÜ Ktp., TY, nr. 698).

BİBLİYOGRAFYA :

Olanlar Şeyhi İbrâhim Efendi, *Müfîd ü Muhtasar*, Süleymaniye Ktp., Karaçebebîzâde Hüsâmeddin, nr. 354/2, vr. 91^a; a.mlf., *Vahdetnâme*, İÜ Ktp., TY, nr. 333, s. 2, 3; a.mlf., *Divan*, İÜ Ktp., TY, nr. 333, s. 67-69; Sun'ullah Gaybî, *Sohbetnâme*, Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Efendi, nr. 3137, vr. 2^a, 3^a, 39^a; a.mlf., *Biatnâme*, Süleymaniye Ktp., Tahir Ağa, nr. 222, s. 9; Mehmed Nazmî Efendi, *Hediyyetü'l-ihvân*, İÜ Ktp., TY, nr. 1604, vr. 122^a; Uşşâkizâde İbrâhim, *Zeyl-i Şekâik*, İÜ Ktp., TY, nr. 6191, vr. 398^a; Şeyhî, *Vekâyiü'l-fuzalâ*, İÜ Ktp., TY, nr. 81, s. 621; Mehmed Tefvîk, *Mecmûa-i Terâcim*, İÜ Ktp., TY, nr. 192, vr. 45^a; Müstakimzâde, *Hulâsa-i Hediyye*, İÜ Ktp., nr. 9686, vr. 194^a; a.mlf., *Risâle-i Melâmiyye-i Şüttâriyye*, İÜ Ktp., İbnülemin, nr. 3357, vr. 41^a; a.mlf., *Mecelletü'n-nisâb*, Süleymaniye Ktp., Hâlet Efendi, nr. 628, vr. 123^a; Hüseyin Vassâf, *Sefîne*, II, 290-294; İzâhu'l-esrâr; İÜ Ktp., TY, nr. 4382, vr. 40^a, 43^a; Rıza Tefvîk, *Etude sur la religion des Houroufis*, Leiden 1909, s. 277; Abdülbâkî [Gölpınarlı], *Melâmilik ve Melâmiler*, İstanbul 1931, s. 90-113; TYDK, II, 374-377; Fevziye Abdullah Tansel, "Olanlar Şeyhi İbrâhim Efendi ve Devriyesi", *ACİFD*, XVII (1969), s. 187-199.

NİHAT AZAMAT

İBRÂHİM EFENDİ, Seyyid

(ö. 1197/1783)

Osmanlı şeyhülislâmı.

1113'te (1701) Şebinkarahisar'da doğdu. Ulemâdan Şarkıkarahisarlı (Şebinkarahisar) Kadı Osman b. Mehmed Efendi'nin oğludur. İlk öğreniminden sonra 1127'de (1715) İstanbul'a giderek amcasının oğlu Rumeli kazaskeri Zeynelâbidîn Efendi'nin yanına yerleşti ve kızı ile evlendi. Burada aklî ve naklî ilimleri tahsil etti ve 1130'da (1718) mülâzım oldu. Bu arada kazasker kâtibi Refî Efendi'den ta'lik yazı meşkederek icâzet aldı (Murâdî, I, 12; Müstakimzâde, s. 640).

1137'de (1725) Zeynelâbidîn Efendi'nin Mekke kadılığına tayin edilmesi üze-

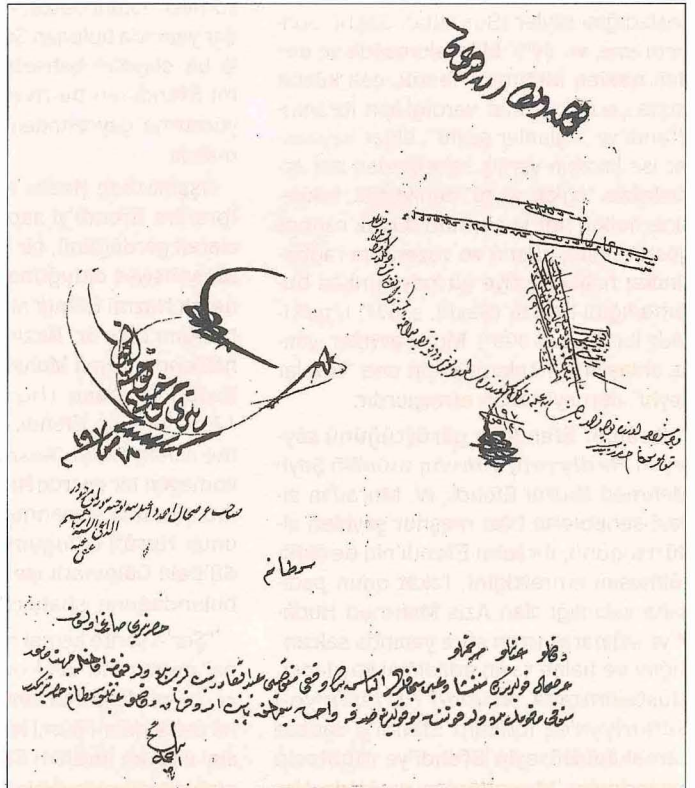
rine ona refakat etti, hac farızasını yerine getirdi ve Cidde nâibi oldu. İstanbul'a dönüşünde müderrisliğe yükseltildi (1143/1730-31). Çeşitli müderrisliklerde bulunduktan sonra 1168'de (1755) Selânik kadılığına getirildi. 1174'te (1760-61) Şam kadılığına tayin edildi ve Mekke pâyesini aldı. Murâdî, hastalığına rağmen Şam'daki vazifesine başladığını, babası Şam'ın Hanefî müftüsü olan Ali el-Murâdî ile yakınlık kurduğunu ve Şam Süleymaniye Medresesi'nde verdiği fıkıh derslerine katıldığını belirtir (*Silkü'd-dürr*, I, 12).

1 Receb 1181'de (23 Kasım 1767) İstanbul pâyesini alıp İstanbul kadısı olan İbrâhim Efendi, görev süresi dolduğunda nakîbüleşraf ve ardından Anadolu kazaskerliği pâyesine 1183'te (1769) ikinci defa İstanbul kadısı oldu. Bir yıl sonra bilfiil Anadolu kazaskerliğine getirildi. 1187'de (1773) ikinci defa olarak nakîbüleşraf olduktan sonra 1 Cemâziyelevvel 1190'da (18 Haziran 1776) Rumeli kazaskerliğine yükseltildi (Edib Mehmed Efendi, vr. 51^b, 53^a, 53^b; Mehmed Şem'î, s. 158). Bu vazifeden 1091'de (1777) azledildi ve reisülulemâ sıfatıyla anıldı. 1 Receb 1193'te (15 Temmuz 1779) ikinci defa olarak Rumeli kazaskerliğine getirildi ve 1194'te (1780) bu vazifeden ayrıldı (Edib Mehmed Efendi, vr. 51^b, 52^a). 4 Şevval 1196'da (12 Eylül 1782) şeyhülislâm oldu. Altı ay beş gün

bu makamda kaldı ve görevi sürerken 16 Cemâziyelevvel 1197'de (19 Mayıs 1783) vefat etti. Sultanselim semtinde Beyceğiz'de kayınpederi Zeynelâbidîn Efendi'nin yanına defnedildi (Murâdî, I, 13; *Devhatü'l-meşâyih*, s. 108).

İbrâhim Efendi'nin kısa süren şeyhülislâmlığı, Rusya'nın Kırım'ı ilhak maksadıyla işgale hazırlandığı ve bu amaçla Kırım'da karışıklıklar çıkardığı bir zamana rastlamış olmakla beraber hastalığı ve yaşlılığı sebebiyle bu konuda ciddi bir etkinlik gösterememiştir. Ancak nakîbüleşraf iken Kırım'la ilgili olarak Rus elçisiyle yapılan müzakerelere katıldığı bilinmektedir (Şem'dânîzâde, III, 46).

Kaynaklarda sakın mizaçlı, kendisine sorulmadan hiçbir işe karışmayan, ancak görüşlerinden istifade edilir bir âlim olduğu belirtilir. Kendisini yakından tanımış olan Murâdî, onun Şam'ın ileri gelen ulemâsıyla görüştüğünü ve bunlardan çok faydalandığını bizzat kendisine söylediğini yazar. Arap edebiyatına olan vukufuna da işaret edilmekte olup Arapça olarak yazdığı bir kasidesine *Silkü'd-dürr*'deki biyografisinin sonunda yer verilmiştir (I, 13). Kazaskerliği dönemine ait 1183 (1769) ve 1193-1194 (1779-1780) yıllarını içine alan mülâzemet kayıtlarını hâvî defterler Şer'iyye Sicilleri Arşivi'nde bulunmaktadır (RKR, nr. 132, 139).

Üzerinde
Seyyid
İbrâhim
Efendi'nin
tasdik
ve imzası
bulunan,
Menteşe
sancağındaki
İlyas Bey
Vakfı'na
mütevelli
tayiniyle
ilgili arzı
(BA, Cevdet-
Maarif,
nr. 5010)